

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
σε συνεργασία με το
ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης»

**ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ**

**CONSULING AND CAREER PLANNING FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL
NEEDS**

της

Διαμαντοπούλου Ουρανίας

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται
Στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του
Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
Του Τ.Ε.Φ. – Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο
Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
Με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης»

Εγκεκριμένο από την τριμελή επιτροπή:

- 1^{ος} Επιβλέπων: Λουκέρης Διονύσιος, Συνεργαζόμενος Ερευνητής Ι.Π.Τ.Ε.Κ.Ε.Φ.Ε «Δημόκριτος»
- 2^{ος} Επιβλέπων: Σταθοπούλου Αγάθη, Συνεργαζόμενη Ερευνήτρια Ι.Π.Τ.Ε.Κ.Ε.Φ.Ε «Δημόκριτος»
- 3^{ος} Επιβλέπων: Καραμπατζάκη Ζωή, Συνεργαζόμενη Ερευνήτρια Ι.Π.Τ.Ε.Κ.Ε.Φ.Ε «Δημόκριτος»

Αθήνα,

2022

Περίληψη

Στην παρούσα βιβλιογραφική εργασία, μελετήθηκε ο ρόλος της συμβουλευτικής καθοδήγησης και του επαγγελματικού προσανατολισμού σε άτομα με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΕΕΑ). Τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν, αφορούσαν τη διερεύνηση της μεγαλύτερης δυσκολίας που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ΕΕΑ σχετικά με τον επαγγελματικό τους προσανατολισμό και το ρόλο της συμβουλευτικής κατά τη διάρκεια της Δευτεροβάθμιας και της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην αντιμετώπιση των δυσκολιών αναφορικά με τον επαγγελματικό προσανατολισμό. Μέσα από την παρούσα μελέτη, προέκυψε ότι η μεγαλύτερη δυσκολία των ατόμων με ΕΕΑ έγκειται στην παρεμπόδιση της πλήρους και αποτελεσματικής λειτουργικότητάς τους, η οποία προκαλείται από την ίδια τη φύση των ΕΕΑ, δημιουργώντας τους ποικίλα εμπόδια στην επαγγελματική τους κατάρτιση και τον αντίστοιχο προσανατολισμό τους. Τα άτομα με ΕΕΑ χρειάζονται αδιαμφισβήτητα το ρόλο της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού για πολλαπλούς λόγους. Πρώτιστα η συμβουλευτική βοηθά τα ίδια να κατανοήσουν τα δυνατά σημεία και τις ελλείψεις τους, έτσι ώστε να γίνει σωστή εκτίμηση των αναγκών τους, βάσει των οποίων θα διαμορφωθεί το εξατομικευμένο πλάνο δράσης τους. Σύμφωνα με το τελευταίο προσδιορίζονται και οι κατάλληλες παρεμβάσεις, με σκοπό την ενίσχυση των δεξιοτήτων τους, ώστε να δύνανται μελλοντικά να διεκδικήσουν μία θέση στην αγορά εργασίας. Ενισχυτικά στην όλη διαδικασία λειτουργεί η συμβολή του επαγγελματικού προσανατολισμού. Αυτό συμβαίνει διότι τα άτομα με ΕΕΑ μέσω του επαγγελματικού προσανατολισμού μπορούν να οδηγηθούν με τη βοήθεια του συμβούλου στην επαγγελματική κατεύθυνση που ταιριάζει με τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντά τους και τις δυνατότητές τους.

Λέξεις-κλειδιά: Συμβουλευτική, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΕΕΑ), Ειδική Αγωγή και Επάγγελμα.

αυτά, καθώς το αντίθετο αποτέλεσμα είναι πολύ πιθανό να τους οδηγήσει σε εργασιακή ανασφάλεια και αστάθεια.

6. Βιβλιογραφία

- Afdal, A., Iswari, M., Alizamar, A., Ildil, I., Syahputra, Y. & Nurhastuti, N. (2019). Career planning differences between male and female deaf students. *Specialusis Ugdymas / Special Education*, 1 (39), 99-108. doi: [10.21277/se.v1i39.409](https://doi.org/10.21277/se.v1i39.409)
- Αρώνη, Α. (2019). Η κοινωνική συμμετοχή των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες στη γενική εκπαίδευση. Δημοσιευμένη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Βόλος, Ελλάδα. doi: [10.12681/eadd/46101](https://doi.org/10.12681/eadd/46101)
- Auerbach, R., P., Alonso, J., Axinn, W., G., Cuijpers, P., Ebert, D., D., Green, J., G., et al. (2016). Mental disorders among college students in the WHO World Mental Health Surveys. *Psychological Medicine*, 46 (14), 2955-2970. doi: [10.1017/S0033291716001665](https://doi.org/10.1017/S0033291716001665)
- Berry, S., J. & Domene, J., F. (2015). Supporting Postsecondary Students With Sensory or Mobility Impairments in Reaching Their Career Aspirations. *Hammill Institute on Disabilities*, 38 (2), 78–88. doi: [10.1177/2165143413490792](https://doi.org/10.1177/2165143413490792)
- Bölte, S. (2021). «We believe in good jobs, fair jobs, dignifying jobs that give you a good sense of identity»: Career and job guidance counseling in autism. *Autism*, 25 (4), 857-861. doi: [10.1177/1362361321990325](https://doi.org/10.1177/1362361321990325)
- Briel, L., W. & Getzel, E., E. (2014). In their own words: The career planning experiences of college students with ASD. *Journal of Vocational Rehabilitation*, 40, 195-202. doi: [10.3233/JVR-140684](https://doi.org/10.3233/JVR-140684)

- Cardoso, F. (2014). Movement disorders in childhood. *Elsevier*, 20 (1), 13-16. doi:[10.1016/S1353-8020\(13\)70006-3](https://doi.org/10.1016/S1353-8020(13)70006-3)
- Carter, E., W., Trainor A., A., Cakiroglu, O., Swedeen, B. & Owens, L., A. (2010). Availability of and access to Career Development activities for transition-age youth with disabilities. *Hammill Institute on Disabilities*, 33 (1), 13-24. doi: [10.1177/0885728809344332](https://doi.org/10.1177/0885728809344332)
- Dipeolu, A., Sniatecki, J., L., Storlie, C. A. & Hargrave, S. (2013). Dysfunctional career thoughts and attitudes as predictors of vocational identity among young adults with attention deficit hyperactivity disorder. *Journal of Vocational Behavior*, 82, 79-84. doi: [10.1016/j.jvb.2013.01.003](https://doi.org/10.1016/j.jvb.2013.01.003)
- Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2011). *Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους: μια ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης*. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.
- Garone, G., Graziola, F., Grasso, M. & Capuano, A. (2021). Acute Movement Disorders in Childhood. *Journal of Clinical Medicine*, 10, 2671, 1-22. doi: [10.3390/jcm10122671](https://doi.org/10.3390/jcm10122671)
- Grabrucker, A., M. (2013). Environmental factors in autism. *Front. Psychiatry*, 3 (118), 1-13. doi: [10.3389/fpsy.2012.00118](https://doi.org/10.3389/fpsy.2012.00118)
- Grigal, M., Hart, D. & Migliore, A. (2011). Comparing the transition planning, Postsecondary Education, and employment outcomes of students with Intellectual and other Disabilities. *Hammill Institute on Disabilities*, 34 (1), 4-17. doi: [10.1177/0885728811399091](https://doi.org/10.1177/0885728811399091)
- Heiriyah, A. & Haryadi, R. (2019). Exploration of career differences in career interests of students with special needs. *Jurnal Bimbingan dan Konseling*, 06 (2), 141-148. doi: [10.24042/kons.v6i2.5105](https://doi.org/10.24042/kons.v6i2.5105)
- Iswari, M. (2017). Career guidance model in independence of deaf children in time after Special Senior High School. *Journal of ICSAR*, 1 (2), 131-133. doi: [10.17977/um005v1i22017p131](https://doi.org/10.17977/um005v1i22017p131)
- Krmac, N. & Lepičnik-Vodopivec, J. (2019). Cooperation of career centers at universities with students with special needs. *Research Gate*, 2-15.
- Κουτουβέλη, Χ., Παρούση, Α., Σ. & Σβυρινάκη, Α. (2019). Επαγγελματική συμβουλευτική και καθοδήγηση για τον επαγγελματικό σχεδιασμό των ΑμεΑ-Διερεύνηση απόψεων γονέων μαθητών σε Ε.Ε.Ε.Κ. με χρήση ερωτηματολογίου. *Πανελλήνιο Συνέδριο*

- Επιστημών Εκπαίδευσης*, 332-393. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. doi: [10.12681/edusc.3140](https://doi.org/10.12681/edusc.3140)
- McKenzie, K. & Megson, P. (2011). Screening for Intellectual Disability in Children: A Review of the Literature. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 25 (1). 80-87. doi: [10.1111/j.1468-3148.2011.00650.x](https://doi.org/10.1111/j.1468-3148.2011.00650.x)
- Νικολάου, Ο. (2016). ΔΕΠΥ και Συμβουλευτική γονέων. *Πρακτικά του Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημών Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής*, 860-874. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών doi: [10.12681/edusc.991](https://doi.org/10.12681/edusc.991)
- Noorman, A., Kelvin, E.,Y.,L. & Qiushi, F. (2019). Sensory Ability. *Encyclopedia of Gerontology and Population Aging*, 1-7. doi: [10.1007/978-3-319-69892-2_480-1](https://doi.org/10.1007/978-3-319-69892-2_480-1)
- Norhayati, M., N., Maslawati, M., Azmawaty, M., N. & Rohaya, A. (2019). Career consultation as an intervention strategy in alleviating family's mental health: a case study on students with disabilities. *Asia Pacific Journal of Educators and Education*, 33, 47- 55. doi: [10.21315/apjee2018.33.4](https://doi.org/10.21315/apjee2018.33.4)
- O' Mally, J. & Antonelli, K. (2016). The effect of Career Mentoring on employment outcomes for College Students who are legally blind. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 110 (5), 295-307. doi: [10.1177/0145482X1611000502](https://doi.org/10.1177/0145482X1611000502)
- Παπαϊωάννου, Σ., Μ. (1990). *Επαγγελματική Εκπαίδευση και Προσανατολισμός. Αναφορά σε άτομα με ειδικές ανάγκες*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Συριοπούλου-Δελλή, Χ., Κ. (2015). *Η συμβουλευτική ψυχολογία στην Ειδική Αγωγή: ερευνώντας τα σύγχρονα δεδομένα*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Schriner, K., F., Roessler, R., T. & Raymer, J. (2019). Employment concerns of deaf University Students. *JADARA*, 25 (2), 13-19. Retrieved September 15, 2019, from <https://nsuworks.nova.edu/jadara/vol25/iss2/7>
- Sumner-Mynatt, B., Gibbons, M., M. & Hughes, A. (2014). Career development for College Students with Asperger's Syndrome. *Journal of Career Development*, 41 (3), 185-198. doi: [10.1177/0894845313507774](https://doi.org/10.1177/0894845313507774)

- Σούρτζη, Μ., Ιωακειμίδου, Β., Βλάχος, Ν., Κουτσοσπύρου, Χ. & Χατζημιχαϊλίδης, Β. (2013). Μια τάξη για όλους. *Πρακτικά 7ου Συνεδρίου για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση «Μεθοδολογίες Μάθησης»*, 161-169. Αθήνα: Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. doi: [10.12681/icodl.649](https://doi.org/10.12681/icodl.649)
- Storrie, K., Ahern K. & Tuckett A. (2010). A systematic review: Students with mental health problems—A growing problem. *International Journal of Nursing Practice*, 16, 1–6. doi: [10.1111/j.1440-172X.2009.01813.x](https://doi.org/10.1111/j.1440-172X.2009.01813.x)
- ΦΕΚ (2008). Νόμος 3699/2008: Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. *Ελληνική Νομοθεσία*, 199 (Α). Ανακτήθηκε 2-10-2008, από <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/n-3699-2008.html>
- UNESCO; Leonard Cheshire Disability (UK). (2019). *Inclusive education for persons with disabilities – Are we making progress?* Background paper prepared for the International Forum on inclusion and equity in Education – Every learner matters, Cali, Colombia, 11-13 September 2019. Paris: UNESCO. Retrieved from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000370386?posInSet=11&queryId=8251b10e-fda6-4bf5-a11e-a077d7076fa4>
- UNESCO (2017). *A guide for ensuring inclusion and equity in education*. Paris: UNESCO. Retrieved from: <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002482/248254e.pdf>
- Walker, J., V. & Peterson, G. W. (2012). Career Thoughts, Indecision, and Depression: Implications for Mental Health Assessment in Career Counseling. *Journal of Career Assessment*, 20 (4), 497-506. doi: [10.1177/1069072712450010](https://doi.org/10.1177/1069072712450010)
- Wati, L., A. & Gunarhadi, Asrowi (2021). The effectiveness of the Career Guidance Module to improve career maturity for children with Special Needs in Inclusive Vocational High Schools. *Jurnal Pendidikan dan Rengajaran*, 54, 106-115. doi: [10.23887/jpp.v54i1](https://doi.org/10.23887/jpp.v54i1)